

**TİCARET VE SANAYİ ODALARI, TİCARET ODALARI,
SANAYİ ODALARI, DENİZ TİCARET ODALARI,
TİCARET BORSALARI VE
TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ
ORGAN SEÇİMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK**

Amaç ve Kapsam

Madde 1 - 8/3/1950 tarihli 5590 sayılı Kanunun uygulamasına ilişkin, 88/12497 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe giren Tüzüğün 33 üncü maddesi gereğince hazırlanan bu Yönetmeliğin amacı; Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin organ seçimlerinde uygulanacak usul ve esasları, organların göreve başlama tarihlerini ve tüzel kişi üyelerin organlarda temsiline dair esasları düzenlemektir.

Tanımlar

Madde 2 - Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Birlik; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği,
Odalar; Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları,
Borsalar; Ticaret Borsaları,
Kanun; 8/3/1950 tarihli ve 5590 sayılı Kanun,
Tüzük; 9/1/1988 tarihli ve 88/12497 sayılı Tüzük, anlamında kullanılmıştır.

**BİRİNCİ BÖLÜM
MESLEK KOMİTELERİ SEÇİMİ**

Meslek Komitelerine Seçme ve Seçilme Yeterlilikler

Madde 3 - A- Seçme Yeterlilikleri:

Meslek gruplarına dahil olanların meslek komiteleri üyeleri seçimine seçmen sıfatıyla iştirak edebilmeleri için aşağıdaki yeterlilikleri taşımaları şarttır.

- a) Gerçek kişiler ve tüzel kişi temsilcileri için Türk uyruklu olmak,
- b) Gerçek kişiler için onsekiz yaşını doldurmuş olmak,
- c) Vergi mükellefi bulunmak,

B- Seçilme Yeterlilikleri:

Meslek komitelerine üye seçilebilmek için; a) Türk uyruklu olmak,

b) Gerçek kişiler için (Tüzel kişi temsilcisi gerçek kişiler dahil) 25 yaşını doldurmuş ve Türkçe okur-yazar olmak,

c) İflas etmiş ise itibarını yeniden kazanmış olmak,

d) Ağır hapis cezasıyla veya hırsızlık, sahtecilik, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma, yalan yere tanıklık, yalan yere yemin, hileli iflas veya kaçakçılık suçlarından birinden hüküm giymemiş veyahut ticaret ve sanat icrasından hükmen yasaklanmamış olmak ve durumu aşağıda belirtilen usuller çerçevesinde belgelemek,

e) Belirlenen meslek komiteleri seçim tarihi itibarıyla, tacir ve sanayiciler için ticaret siciline, borsa üyelerinden esnaf niteliğinde olanlar için ise esnaf siciline kayıtlı bulunmak şartıyla en az iki yıldan beri seçimin yapılacağı oda veya borsanın üyesi olmak, (yeni kurulan oda ve borsalarda bu şart aranmaz.)

f) Vergi mükellefi bulunmak,
gerekir

C- Adli Sicil Belgelerinin İbrazı:

Oda veya borsalarda meslek komitesi üyeliğine seçilenler, seçimlerin kesinleşmesini müteakip 15 iş günü zarfında oda veya borsa genel sekreterliğinin taahhütlü yazı ile bildirilmesi üzerine ve yazının kendilerine tebliğinden itibaren 30 iş günü zarfında adli sicil bürolarından temin edecekleri bu maddenin b/d bendinde zikredilen belgeyi oda veya borsa genel sekreterliğine imza karşılığı vermek veya evrak'dan kayıt numarası olarak kuruluşu teslim etmek zorundadırlar. Bu belgenin süresi içinde verilmemesi halinde üyenin organlardaki görevi kendiliğinden sona erer.

Tüzel kişilerde ise bu belgeyi tüzel kişiyi temsil eden gerçek kişi vermekle mükellef olup, bu zorunluluk meclis üyeliği seçim günü başlar ve bu bendin birinci fıkrasındaki usul ve süreler bunlar hakkında da uygulanır.

Herhangi bir nedenle asil üyeliklerde boşalma sonucu göreve çağırılan yedek üyelere de göreve davet yazısı ile birlikte bu maddenin B/d bendinde zikredilen belgeyi 30 iş günü içinde ibraz etmeleri istenir. Bu süre içinde ibraz edilmemesi halinde, üye getirildiği organlardaki görevinden düşer.

Tüzel kişi temsilcisinin seçim dönemi tamamlanmadan değiştirilmesi halinde sözkonusu belgenin ibraz süresi, temsil belgesini oda/borsaya tevdi tarihinde başlar.

D- Vergi Mükellefiyetinin Takibi:

a) Odalar ve Borsalar her takvim yılı başında Vergi Dairelerinden temin edecekleri, vergi mükelleflerine veya vergi mükellefiyetini sona erdirenlerle ilişkin bilgiler kapsamınca üyelerinin vergi kayıtlarını imkanlar nisbetinde izler ve güncel halde tutarlar.

b) Meslek Komitesi seçimlerinden azami 3, asgari 1 ay önce mahalli, gazetelere, diğer müted usullere ilan yahut üyelere yazıyla bildirilmesi suretiyle üyeler vergi mükellefiyetleri ile ilgili oda, borsa kayıtlarını kontrole davet edilir. Bu ilân ve/veya bildirimlerde kayıtların incelemeye açık tutulacağı süre, kayıt düzeltilmesi için uygulanacak yöntem ve kayıtların düzeltilmemesi halinde oda/borsa kayıtlarının doğruluğunun üye kabul edilmiş sayılacağı hususları yer almak zorundadır.

c) Üyelerin vergi mükellefiyetlerine ilişkin olarak yapılacak ihbarlar da oda/borsalarca araştırılıp, değerlendirilerek sonuçlarına göre hareket edilir.

d) İhbar veya istihbarat sonucu vergi mükellefiyetinin sona erdiği tesbit edilen üyeye bu durum taahhütlü yazı ile tebliğ edilerek ve 30 gün süre tanınarak açıklama yapmaya ve bir hata varsa düzeltmeye davet olunur. Üye tarafından bu süre zarfında başvurulmadığı veya elde edilen bilginin yanlışlığı belge ile tevsik edilmediği takdirde üye seçildiği organlardan düşer.

E) Seçilme yeterliliği bulunmadığı sonradan anlaşılana kadar seçilme yeterliliğini yitirenlerin organlardaki üyeliği bu tesbitin yapıldığı tarihten itibaren kendiliğinden son bulur.

Meslek Komitelerine Seçilecek Üye Sayısının Belirlenmesi

Madde 4 - Oda ve borsalarda meslek komiteleri üye sayıları aşağıdaki şekilde tesbit edilir.

A) Üye sayısı 10.000'den az olan oda ve borsalarda: a) Üye sayısı 100'den az olan meslek gruplarında 5,

b) Üye sayısı 100 ve daha fazla olan meslek gruplarından 7 kişilik meslek komitesi seçilir.

B) Toplam üye sayısı 10.000 ve daha çok olan oda ve borsalarda: a) Üye sayısı 500 den az olan meslek gruplarından 5,

b) Üye sayısı 500-10.000 üyeli meslek gruplarında 7,

c) 10.000 den çok üyeli meslek gruplarında 11 kişi seçilerek meslek komitesi oluşturulur.

C) Meslek komitesine aynı sayıda yedek üye de seçilir.

D) Meslek komitesi üyeliğine seçildikten sonra seçilme yeterliliğinin bulunmadığı anlaşılana kadar seçilmeler yeterliliğini yitirenlerin meslek komitesindeki ve oda, borsa ve Birlik organlarındaki üyelikleri son bulur.

Görev Süreleri ve Seçim Zamanı

Madde 5 - Oda ve borsalarda meslek komiteleri ile meclislerin görev süreleri 4, Yönetim Kurullarının görev süresi 2 yıldır. Bu süre seçimlerin yapıldığı yılın 1 Aralık tarihinden itibaren hesap edilir ve yerlerine seçilen organlar görevlerine başlayınca kadar devam eder. Oda ve Borsaların ilk defa kurulmaları veya organlarının feshedilmesi veya tümünün görevden ayrılmaları halinde yapılacak işlemler, izleyen genel seçimlerde yenilenir.

Oda ve borsalarda organ seçimleri Ekim ayında başlar. Kasım ayı içinde biter.

Seçim İşlemleri

Madde 6 - A) Oda ve borsa yönetimi kurullarınca yapılacak işlemler:

a) Faaliyette bulunan oda ve borsalarda yönetim kurulları ilçe seçim kurulu başkanı olan hakime yazı ile başvurarak meslek komiteleri üye seçimlerinin tarih ve yerlerinin belirlenmesi isterler. Böylece belirlenen seçim tarihin en az onbeş gün önce yönetim kurullarınca meslek komiteleri seçimlerine iştirak edebilecek seçme ve seçilme haklarını haiz üyeler ile yalnız seçme hakkını haiz üyelerin meslek gruplarına göre düzenlenmiş; üyelerin ticaret sicil numaraları (esnaf niteliğindeki borsa üyeleri için esnaf sicil numaraları), ilgili vergi dairesi ve mükellef sicil numaralarını da içeren listeler nüsha olarak bir yazı ekinde hakime tevdi edilir.

Faaliyette bulunan oda ve borsalar ilçe seçim kurulu hakime verilecek meslek komiteleri seçme ve seçilme listeleri üyelerinin 6 ay önce mensup oldukları meslek grupları esas alınarak düzenlenir. Bu altı aylık süre içerisinde iki defa kaydını yaptıran üyeler mensup oldukları gruplardan seçme listesine dahil edilirler.

Talepte bulunanlara meslek grupları üye listeleri maktu ücret karşılığında verilir.”

b) Seçmen listelerinin askıya çıkarılacağı günden bir önceki günün mesai bitimi kadar ilgili oda ve borsaya kaydı gerçekleşen tüm üyeler seçme ve seçilme yeterliliklerini taşıdıkları takdirde (banka şubeleri ayrı ayrı olarak) Seçmen Listesine dahil edilirler.

Meslek Komiteleri seçiminin yapılacağı tarihten geriye doğru 2. yılın aynı iş günü mesai saati bitimine kadar oda ve borsaya kaydı gerçekleşen üyelere seçilme yeterliliklerini gene bu seçim tarihi itibarıyla taşıyanların tümü "Seçme ve Seçilme yeterliliğini h olanların listesine" dahil edilirler.

c) Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli hakim Yüksek Seçim Kurulunca tesbit edilir.

d) Hakim tarafından onaylanan listeler ve oy verme işleminin yapılacağı tarih ve yer ile diğer hususlar odaların veya borsaların ilan yerlerinde asılmak suretiyle 3 tam iş günü ilan edilir. Bu ilanda listelerin asılı kalacağı günler ve listede adı yazılı olmayanların hangi güne kadar itiraz edebilecekleri, seçimin hangi gün yapılacağı belirtilir.

İlçe Seçim Kurulu Başkanınca gerekli görülen hususlar ayrıca mahalli gazetelerde veya radyo aracılığıyla ilgililere duyurulur.

B) Hakim tarafından yapılacak işlemler:

a) Hakim kendisine teslim edilen listeleri incelemek ve seçimleri yapmak üzere kamu görevlileri veya yalnız seçme yeterliliğini taşıyan üyeler arasından birer başka ile ikişer üyeden oluşan seçim sandık kurullarını atar ve aynı şekilde üç yedek üyeyi belirler. Seçim sandık kurulu başkanın yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder. Seçim Sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

b) Hakim listeleri, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri getirterek sandık kurullarına incelettirir ve varsa noksanlarını tamamlattırdıktan sonra onaylar ve onaylanmış listeleri ilan edilmek üzere odaya veya borsaya geri gönderir.

c) Listelere ilan süresi içinde oda veya borsa üyeleri tarafından yapılacak itirazlar ilçe seçim kurulu başkanı tarafından incelenerek en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

d) Bu suretle kesinleşen listelerle, seçime ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili oda veya borsaya gönderilir.

e) İlçe seçim kurulu başkanı hakim, oda veya borsaların üye ve meslek grubu sayısına göre seçim sandık kurulu ile seçim sandıklarının mahal ve adedini belirler.

f) Belirlenen günde seçime ayrılan yer veya bölümde yalnız seçim yapılır ve seçim işleri kanun hükümlerine uygun olarak yürütülür.

Oy Verme işlemi

Madde 7 - Oy verme işlemi saat 09.00'dan 17.00'ye kadar, gizli oy esasına göre yapılır. Seçim sona erdiği halde, sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen üyeler de oylarını kullanırlar. Listede yazılı olmayan üye oy kullanamaz.

Oylar oy verenin kimliğinin, oda, borsa veya resmi kuruluşlarca verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerine imzalanmasından veya mühür veya parmak basılmasından sonra kullanılır.

Oylar, üzerinde ilçe seçim kurulu mühürü bulunan ve oy verme sırasında seçim sandık Kurulu başkanı tarafından her meslek grubu için ayrı ayrı verilecek zarflara, herhangi bir şekilde düzenlenen oy pusulalarının konulması suretiyle kullanılır. Meslek grubu bulunmayan borsalarda meclis üye seçimi mühürlü tek tip zarflarla yapılır.

Oylar ilan edilen gün ve saatte belirlenen yerlerde, seçim sandık kurulunun huzurunda sandığa atılmak suretiyle kullanılır.

Seçmenlerin oy pusulalarını gizli olarak yazmaları veya hazır ve basılı oy pusulalarını zarfla koymaları için, kendilerine kapalı oy verme yeri gösterilir. Oy pusulalarının bu kapalı yerde zarfı konulması mecburidir.

Oy pusulalarında asil ve yedek üyeliğine seçilecek olanlar ayrı ayrı gösterilir. Aday adlarının yanına sıra numarası konulmaz, konulmuş ise bunlar tercih sırasını göstermez. Seçmenin oy hakkını tahdid edici hiçbir tedbir alınmayacağı gibi, mükellefiyette tahmil edilemez.

Bir seçmen kapalı oy yerinden dışarı çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez.

Zarfı alan seçmen doğrudan kapalı oy verme yerine gider ve oyunu bu yerde zarfa koyar. Kapalı oy verme yerine girmeyen veya zarfı alıp oy vermeyen, ya da açıkta oy kullanmak isteyen seçmenden zarf sandık kurulunca geri alınır, bu kişiye oy kullanılmaz, durum tutanakla tesbit olunur.

Seçim sandık kurulunun seçmen yeterliliği taşıyan üyeleri mensubu buldukları meslek grupları sandıklarında oylarını kullanırlar.

Sandıkların Açılması ve Oyların Tasnifi

Madde 8 - Seçim sonunda sandık, seçim sandık Kurulu üyelerinin ve o yerde hazır bulunanların gözü önünde açılır ve çıkan zarflar sayılarak tutanağa yazılır.

Zarfların sayısı, oy veren seçmen sayısı ile karşılaştırılır. Zarfların sayısı oy veren seçmen sayısından fazla çıktığı takdirde bütün zarflar tek tek elden geçirilerek önce başka bir meslek grubuna ait olan seçim kurulu mührü bulunmayan imza, işaret, hüviyet taşıyan ve buna benzer sebeplerden ötürü geçerli sayılmayan zarflar ayrılır, bunların düşülmesi fazlalığın giderilmesine yetmediği takdirde Kurul başkanı, kalan zarflar arasından fazlayı karşılayacak sayıda zarfı gelişigüzel çekerek ayırır. Ayrılan zarfların sayısı tutanağa geçirilir ve bu zarflar açılmadan derhal yakılmak suretiyle yok edilir. Bundan sonra geçerli zarflar sayılarak sandığa konur ve ara verilmeksizin alenen tasnife başlanır.

Oyların sayımı ve dökümü aralıksız devam eder. Yapılacak itirazlar işi durdurmaz. Tasnif işinin tertibi ve idaresi seçim sandık Kurulu başkanına veya onun bulunmaması halinde görevlendireceği sandık kurulu üyesine aittir. Tasnif neticesinde oy pusulalarının zarf sayısına uygunluğu kontrol edilir ve keyfiyet tutanağa geçirilir.

Oy pusulasında tesbit edilen aday sayısından fazla olan isimler sondan başlayarak silinir. Belli aday sayısından az sayıda isim ihtiva eden oy pusulası olduğu gibi kabul edilir ve geçerli sayılır. Aynı isim pusulada birkaç defa yazılsa bile tek oy sayılır.

Listelerde tesbit edilen adaylar arasında eşit sayıda oy almış olanlar bulunduğu takdirde seçim sandık kurulu önünde seçim sandık kurulu başkanı tarafından kura çekilerek sıralama yapılır. Asil ve yedek adayların sıralanması bu surette ayrı ayrı belirlenir. Son sırada eşit sayıda oy alanlardan sıralama kurasını kazanamayanlar seçilmemiş sayılırlar.

Geçersiz Oy Pusulaları

Madde 9 - Aşağıda belirtilen oy pusulaları geçerli değildir.

- a) Seçim sandık Kurulunca verilen mühürlü zarftan başka zarfa konulmuş pusulalar,
- b) Seçmenlerin adını, soyadını, imza veya hüviyetini veyahut siyasi hüviyetini belli edecek herhangi bir alamet veya işaret taşıyan pusulalar,
- c) İhtiva ettikleri adlardan hiçbirisi sandık kurulunca okunmayan oy pusulaları, (Bu gibi pusulalarda okunabilen ve seçilme yeterliliğini haiz olanlara verilen oylar geçerlidir.) d) Aynı zarfta çıkan muhtelif adlar taşıyan birden fazla oy pusulaları,
- e) Bir zarftan aynı adları taşıyan birden fazla oy pusulası çıkması halinde bunların bir tanesi geçerli sayılır, diğerleri imha edilir,
- f) Bir oy pusulasında seçilme yeterliliğini haiz olanlarla olmayanların adları bir arada yazılı ise, seçilme yeterliliğini haiz olmayanların adları okunacak şekilde çizildikten sonra diğer şahısların oyları geçerli sayılır.
- g) Meslek Komiteleri seçiminde tüzel kişi ünvanı yerine tüzel kişi temsilcisinin adı ve soyadının yazılması halinde bu isim çizilerek diğer şahısların oyları geçerli sayılır,
- h) Oy pusulasında ilgili meslek grubu üyesi olmayan bir kişinin isminin bulunması halinde bu isim çizilerek, diğer şahısların oyları geçerli sayılır,
- i) Seçmenin hüviyetini veya oyunu belli edecek herhangi bir işaret, kayıt, ibare taşıyan zarf içindeki oy pusulaları.

Tutanak

Madde 10 - Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları aşağıda belirtilen esaslara uygun olarak düzenlenecek bir tutanakla tesbit olunur.

- a) Seçimlerin yapıldığı tarih ve gün,
 - b) Oy sandığının seçim sandık kurulu üyeleri ve seçim yerinde hazır bulunanlar huzurunda alenen açıldığı saat ve dakika,
 - c) Seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı, d) Oy kullanan seçmenlerin sayısı,
 - e) Sandıktan çıkan zarf sayısı ve bu sayının oy vermiş olan seçmen sayısı ile karşılaştırılması sonucu, fazla çıkmış ise fazla zarf sayısının adedi ve imha edildiği hususu,
 - f) Geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,
 - g) Oy pusulalarının kaç adedinin hangi sebeplerden dolayı geçersiz sayıldığı,
 - h) İtiraz, edilmiş ve fakat geçerli sayılmış oy pusulalarının adedi,
 - i) Asil ve yedek üye adayları ile organlara asil ve yedek üye olarak seçilenlerin aldıkları oy sayısına göre sıra ile sicil numaraları, adları soyadları, tüzel kişilerin ünvanları ve oy miktarları,
 - j) Tasnif sonucunun sandık kurulu başkanı tarafından orada hazır bulunanlara duyurulduğu,
 - k) Oy verme işlemlerinde kanuna veya bu Yönetmeliğe aykırı olduğu haber verilmiş veya şikâyet edilmiş ise, bunların nelerden ibaret bulunduğu,
- yazılır ve 5 nüsha olarak düzenlenen tutanağın altı seçim sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanağın bir örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları iki tam iş günü ilan edilir.

İtirazların İncelenmesi ve Kesin Sonuçların İlanı

Madde 11 - Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile ilan süresi içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar görevli hakim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından sonra hakim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder. İlgili oda veya borsa ile Birliğe ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bildirilir. Bu bildirim üzerine oda veya borsaca seçilen üyelere seçildikleri yazıyla derhal müseccel adreslerine bildirilir.

Seçimler dolayısıyla yapılacak her türlü itirazlarda yetkili ve görevli seçim kurulu başkanı hakimin vereceği kararlar kesin olup, bu karar aleyhine il seçim kuruluna ve yüksek seçim kuruluna itiraz edilemez.

Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimlerin İptali

Madde 12 - Hakim herhangi bir sebeple seçimi durdurduğu veya seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya mevzuata aykırı uygulama sebebiyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde iptaline karar verilen sandıkla ilgili olarak, süresi bir aydan az, iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği günü tesbit ederek ilgili oda veya borsa ile Birliğe ve Bakanlığa bildirir.

Seçimlerin tamamının iptali halinde, seçimler yenileninceye kadar geçen sürede oda veya borsanın meclis ve yönetim kurulu görevini yapmak üzere Bakanlıkça üç veya beş kişilik bir kurul atanır.

Bazı sandıklarda seçimlerin iptal edilmesi nedeniyle bir kısım meslek komitelerinin teşekkül edememesi halinde diğer meslek komitelerince seçilen üyeler oda veya borsa meclis toplam üye sayısının dörtte üçünü sağladığı takdirde, toplayıp Yönetim Kurulu üyeleriyle Birlik Genel Kurul delegelerini seçerler.

Bazı sandıklarda seçimlerin iptali nedeniyle oda veya borsa meclislerinde toplantı nisabı sağlanamadığı takdirde yukarıdaki ikinci fıkraya göre işlem yapılmak üzere durum Bakanlığa bildirilir.

Seçim Sırasında İşlenen Suçlar

Madde 13 - Seçimler sırasında sandık kurulu başkanı veya üyelerine karşı işlenen suçlar devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hakimin ve seçim sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara eylemin ağırlığına göre, Kanunda yazılı disiplin cezaları verilir.

Seçim Giderleri

Madde 14 - İlçe seçim kurulu başkanı hakime ve seçim sandık kurulu başkan ve üyelerine Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'da belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücretlerle diğer seçim giderleri ilgili odalar veya borsalarca karşılanır.

İKİNCİ BÖLÜM

MECLİS ve YÖNETİM KURULU ÜYELERİ SEÇİMİ

Meclis Üyelerinin Seçimi

Madde 15 - Meslek Komiteleri, seçimlerinin kesinleşmesini takip eden en geç beş gün içinde, aralarından dört yıl için görev yapacak oda veya borsa meclisi üyelerini ve yedeklerini gizli oyla yargı gözetiminde seçerler.

Beş ve yedi kişilik meslek komitelerinden iki asıl, iki yedek, onbir kişilik meslek komitelerinden üç asıl, üç yedek meclis üyesi seçilir.

En az yedi meslek grubu kurulamayan borsalarda meclisler borsaya kayıtlı olanların kendi aralarında seçecekleri dört üye ile kurulur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir. Bu amaçla seçme ve seçilme yeterliliklerini taşıyan üyeleri gösteren iki liste hazırlanır. Seçimler yukarıda belirtilen esaslara göre yapılır.

Meslek Komiteleri başkan ve başkan vekilleri de meclislere seçilebilirler.

Meclis üyeleri seçimleri yukarıdaki usul ve esaslara göre seçim sandık kurulu tarafından yürütülür ve seçim tutanakları ilçe seçim kurulu başkanına tevdi edilir.

Komiteler, yargı gözetiminde olmaksızın seçimlerin kesinleşmesini takip eden 5 gün içinde ayrıca, iki yıl için başkan ve başkan vekillerini seçerler.

Meclis Başkan ve Başkan Vekili ile Yönetim Kurulu Üyelerinin Seçimi

Madde 16 - Meclise seçilen üyeler en geç 7 gün içinde kendi aralarından (yargı gözetiminden olmaksızın) gizli oyla iki yıl için bir başkan ile bir veya iki başkan vekili seçerler.

Meclis üyeleri seçimlerinin kesinleşmesi tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde ilçe seçim kurulu başkanı hakimin ilan suretiyle daveti üzerine yargı gözetiminde ve gizli , oyla iki yıl için oda veya borsa yönetim kurulu asıl ve yedek üyelerini seçerler.

Yönetim kurulu üyeleri seçimleri bu Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara göre seçim sandık Kurulu tarafından yürütülür ve seçim tutanakları ilçe seçim kurulu başkanı hakime tevdi edilir. Bu tutanakların hakimce onaylanmış birer nüshası ilgili oda veya borsa ile Birliğe ve Bakanlığa gönderilir.

Meclis başkan ve vekilleri yönetim kurulu üyeliğine seçilemezler.

Yönetim Kurulu Üye Sayısı

Madde 17 - Yönetim Kurulları; üye sayısı 20 den az olan meclisler için 5 kişiden, üye sayısı 20-29 olan meclisler için 7 kişiden, üye sayısı 30-49 olan meclisler için 9 kişiden, üye sayısı 50 ve daha fazla olan meclisler için 11 kişiden oluşur. Ayrıca aynı sayıda yedek üye seçilir.

Yönetim Kurulu Üyelerin Görev Süreleri

Madde 18 - Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi iki yıldır.

Yönetim Kurulu üyeleri ara vermelerini müteakip seçildikleri tarihten itibaren aralıksız olarak en çok 10 yıl süreyle görev yapabilirler. Aralıksız 10 yıl süren görevi müteakip 2 yıllık yönetim kurulu görev dönemi geçtikten sonra yeniden seçilebilirler.

Yönetim Kurulunda Görev Bölümü

Madde 19 - Oda ve borsaların yönetim kurulu seçimleri, meclislerince tamamlandıktan sonra Yönetim Kurulları meclis başkanının daveti üzerine ve onun başkanlığında ilk toplantılarını yaparak (yargı gözetiminde olmaksızın) gizli oyla yönetim kurulu başkan ve başkan vekillerini ve ayrıca muhasip üyeyi seçerler.

Birlik Genel Kurul Delegeleri Seçimi

Madde 20 - Oda ve borsa meclisleri, seçimlerini, kesinleşmesini müteakip yönetim kurulu seçimi ile birlikte Kanundaki usul ve esaslara göre belirlenen sayıda ve 4 yıl görev yapmak üzere Birlik Genel Kurul asıl ve yedek delegelerini gizli oyla ve yargı gözetiminde seçerler.

Seçimler bu Yönetmelikte yer alan esaslara göre yapılır.

Birlik Genel Kurulu delegelerinin seçimlerine ait tutanakların hakimce onaylanmış birer nüshası ilgili oda veya borsa ile Birliğe ve Bakanlığa gönderilir.

Yeniden Kurulan Gruplarda Meslek Komitesi Seçimi

Madde 21 - Genel seçim yapıldıktan sonra kurulacak yeni meslek gruplarındaki meslek komiteleri üyelerinin seçimi, kuruluşu izleyen ilk genel seçimle birlikte yapılır.

Meslek Komitesi, Meclis ve Yönetim Kurulu Üyeliklerinde Boşalma

Madde 22 - Oda ve borsa meslek komiteleri, meclisleri ve yönetim kurulu üyeliklerinde boşalma olursa, yedek üyeler sırayla geri kalan süreyi tamamlamak üzere üyeliğe getirilirler.

Boşalan meclis ve yönetim kurulu üyelikleri mevcut yedek üyelerle doldurulamazsa, geri kalan süreyi tamamlamak üzere boş bulunan asıl ve yedek üyelikler için 30 gün içinde gizli oyla veya yargı gözetiminde seçim yapılır.

Oda ve borsa organları fesih, istifa veya üyelik sıfatlarının kalkması nedenleriyle süresinden önce ve tümüyle dağıldığı taktirde, yeni organların seçimi 15 gün içinde başlar. Bir veya birkaç meslek komitesinde toplantı nisabını sağlayacak sayıda asıl ve yedek üye kalmaması halinde eğer genel seçimlere 6 aydan daha fazla bir süre bulunmaktaysa boşalma vaki olan meslek grubu veya gruplarında 15 gün içinde seçime gidilerek eksilen asıl ve yedek üyeler yerine yenileri seçilirler.

Yukarıdaki hallerde organlara seçilen üyeler kalan süreyi tamamlarlar.

Meslek komitelerinde boşalma vukuunda genel seçimlere 6 aydan az bir süre varsa, boşalma genel seçimlerde giderilir.

Yeni oda ve borsa kurulması veya fesih, istifa yahut üyelik niteliğinin yitirilmesi sonucu organların oluşmaması nedeni ile yapılacak seçimler, izleyen genel seçimlerde yenilenir. (Genel seçimlerden kasıt, meslek komitelerinin de yenilediği 4 yılda bir yapılan seçimlerdir.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BİRLİK ORGANLARI SEÇİMİ

Konsey Seçimi

Madde 23 - Genel kurulu oluşturan delegelerden ticaret ve sanayi Odaları delegeleri Ticaret ve Sanayi Odaları Konseyinin, ticaret odaları delegeleri Ticaret Odaları Konseyinin, sanayi Odaları delegeleri Sanayi Odaları Konseyinin, deniz ticaret odaları delegeleri Deniz Ticaret Odaları Konseyinin ve ticaret borsaları delegeleri Ticaret Borsaları Konseyinin her biri için 30 asıl 30'ar yedek üyelerini bu Yönetmelikteki esaslara göre yargı gözetiminde ayrı yarı seçerler. Ancak konsey üye sayısı genel kurulda temsil edilen ilgili delege sayısının yarısını geçemez.

Konsey üyelerinin görev süresi dört yıldır.

Konseylelerin her biri, seçimlerin kesinleşmesinden itibaren en geç bir gün içinde ayrı ayrı toplanarak kendi üyeleri arasında yargı gözetiminde olmaksızın ve gizli oyla 4 yıl için bir başkan ve bir başkan vekili seçerler.

Birlik Yönetim Kurulu Üyeleri Seçimi

Madde 24 - Konseyleler 5 gün içinde müştereken toplanarak kendi üyeleri arasında yönetim kurulunu teşkil edecek 15 asıl ve aynı sayıda yedek üyeleri bu Yönetmelikte belirlenen esaslara göre seçerler.

Bu seçimde 30 ar delegeli konseylelerin asgari 2, daha az sayıda delegeli konseylelerin asgari bir üyesinin Birlik Yönetim Kuruluna seçilmesi şarttır.

Birlik Yönetim Kurulu üyelerinin görev süreleri 2 yıldır. Yönetim Kurulu üyeleri ara vermelerini müteakip seçildikleri tarihten itibaren aralıksız olarak en çok 10 yıl süreyle görev yapabilirler. Aralıksız 10 yıl süren görevi müteakip iki yıllık Yönetim Kurulu görev dönemi geçtikten sonra yeniden seçilebilirler.

Yönetim Kurulunda Görev Bölümü

Madde 25 - Birlik Yönetim Kurulu üyeleri, Genel Kurul başkanının başkanlığında en geç 2 gün içinde yapacakları ilk toplantıda kendi üyeleri arasından bir başkan, 4 başkan vekili ve bir muhasip üyeyi seçerler.

Başkan vekilleri, başkanın dahil bulunduğu konsey dışındaki her bir konseyi temsilen Yönetim Kuruluna giren üyeler arasından seçilir.

Yönetim Kurulu başkanı olan üye, aynı zamanda mensup olduğu oda veya borsanın meclis ve yönetim kurulu başkanlığını yapamaz.

Yönetim Kurulunda Boşalma

Madde 26 - Birlik Yönetim Kurulu üyeliklerinde boşalma olduğu takdirde ayrılan üye ile ilgili konseyi temsilen seçilmiş yedek üyeler sıra ile Yönetim Kurulu üyeliğine getirilirler ve asıl üyenin görev süresini tamamlarlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM MÜŞTEREK ESASLAR

Siyasi Propaganda Yasağı

Madde 27 - Oda, borsa ve birliğin organ seçimlerinde siyasi partiler, sendikalar ve sendika üst kuruluşları aday gösteremezler, herhangi bir üyenin leh ve aleyhinde faaliyette bulunamaz, hiçbir şekilde propaganda yapamazlar.

Birden Fazla Kurulunun Meclisinde Görev Yasağı

Madde 28 - Herhangi bir odanın veya borsanın meclis üyeliğine seçilen gerçek kişiler kısmen de olsa aynı faaliyet alanı içinde bulunan başka bir odanın veya borsanın meclisinde görev alamazlar.

Seçildikleri takdirde hangi mecliste görev alacaklarını 15 gün içinde ilgili meclis başkanlıklarına yazılı olarak bildirirler. Bildirmedikleri takdirde hiçbirinde görev alamazlar.

Ancak aynı faaliyet alanı içinde bulunan birden çok oda ve borsaya kayıtlı tüzel kişilerin temsilcileri olan gerçek kişiler farklı olmaları şartıyla bu kuruluşların meclislerinde görev;alabilirler. Bu suretle bir tüzel kişinin değişik temsilciler göndermek suretiyle aynı faaliyet alanı içinde birden fazla oda veya borsa meclisinde görev alması mümkündür.

“507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanununa tabi olarak kurulan odalara organlarında görev alan gerçek kişiler, herhangi bir tüzel kişiliği temsilen dahi olsa, Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odalarının meclislerinde görev almazlar. Bu durumda olanlar, tercihlerini 1 ay içinde ilgili oda başkanlığına yazılı olarak bildirirler. Bu süre zarfında tercihlerini bildirmeyenlerin 5590 Kanuna tabi odalardaki meclis üyelikleri kendiliğinden sona erer.”*

Görev Bölümünde Oyların Eşit Çıkması

Madde 29 - Meslek komiteleri, meclis, yönetim kurulları ve konsey başkan ve başkan vekilleri seçimlerinde oyların eşit çıkması halinde kura usulüne başvurulur.

Organların Göreve Başlama Tarihleri

Madde 30 - (27.3.1998 tarihli R.G. yayımlanan değişiklik)

* 2003'te yapılacak genel seçimlerden sonra uygulanacaktır.

a) Oda ve borsa meslek komiteleri, meclis ve yönetim kurulları, seçimlerin kesinleşmesini müteakip en geç iki gün içinde göreve başlarlar. Görev süreleri müteakip seçim sonucu yeni üyelerin göreve başlamasıyla sona erer.

b) Konseyler seçimlerin kesinleşmesini müteakip en geç 2 gün içinde göreve başlarlar. 4 yıllık görev süresi, müteakip seçimler sonucu yeni konseyler göreve başlayıncaya kadar sürer.

c) Birlik Yönetim Kurulu seçiminin kesinleşmesini müteakip 2 gün içinde göreve başlar 2 yıllık görev süresi, müteakip seçimler sonucu yeni Yönetim Kurulu göreve başladığında sona erer.

d) Fesih, istifa veya dağılma ile toplanma nisabının sağlanamaması nedeniyle yapılacak seçimlerde organlar, seçimin kesinleşmesini müteakip en geç 5 gün içinde göreve başlarlar ve görev süreleri müteakip genel seçimde seçilecek organın göreve başlaması anında sona erer

Seçimlerde Gerçek ve Tüzel Kişilerle İlgili Olarak Uygulanacak Esaslar

Madde 31 - Seçimlerde gerçek ve tüzel kişilerin temsili konusunda uygulanacak esaslar şunlardır;

a) Tüzel kişiler meslek komiteleri üyeliği seçimlerine tüzel kişi olarak katılırlar. Meslek komitesi üyeliğine seçilen tüzel kişiliktir, listelere ve oy pusulalarına tüzel kişinin ünvanı yazılır.

b) Meslek komitesi seçiminden sonra yapılacak bütün seçimlerde seçilen tüzel kişi değil, tüzel kişinin temsilcisi gerçek kişidir. Meslek komitelerinde yapılacak başkan, başkan vekili ve meclis üyeliği seçimlerinde oy pusulalarına tüzel kişinin temsilcisi gerçek kişinin adı yazılır.

c) En az yedi meslek grubu kurulmadığı için meclis üyelerinin doğrudan seçildiği borsalarda meclise seçilen tüzel kişiliktir. Bunlardan sonra yapılacak organ seçimlerinde ve görev bölümünde oylar tüzel kişiliğe değil, onun temsilcisi kişiye verilir ve yukarıdaki esaslar aynen uygulanır.

d) Tüzel kişi temsilcisi gerçek kişilerin, temsil ettikleri tüzel kişinin tescilli ana sözleşmeleri gereğince temsil ve ilzam yetkisine sahip ve ilgili ticaret sicili memurluğunca tasdik edilmiş bir belgeyi oy kullanmaları sırasında sandık kurulu başkanlığına ibraz etmeleri gerekir. Bu belgelerden seçim gününden en fazla 1 ay önce alınmış olanlar geçerlidir.

e) Tüzel kişiliği müştereken veya münferiden temsil ve ilzamu yetkili kişiler birden fazla ise meslek komiteleri seçimlerine ilişkin oy kullanımı sırasında ibraz edilecek temsil ve ilzam yetkisini gösteren belge, bunlardan sadece biri adına düzenlenir.

f) Aynı gerçek kişi, yukarıdaki hükümlerde belirtilen yeterliliklerini taşıması halinde meslek komiteleri üyeliği seçimlerinde aynı veya değişik meslek gruplarında birden çok tüzel kişilik adına oy kullanabilir.

g) Gerçek kişiler seçimlere bizzat iştirak ederler, seçme ve seçilme haklarını vekaleten veya ticari mümessil vasıtasıyla kullandıramazlar.

h) Birden fazla firma sahibi gerçek kişiler, kayıtlı oldukları bütün meslek gruplarında meslek komitesi seçimlerine iştirak edebilirler.

Tüzel Kişilerin Organlarda Temsili

Madde 32 - Tüzel kişilerin organlarda temsili ile ilgili esaslar şunlardır:

a) Meslek komitelerine seçilen tüzel kişileri meslek komitesi üyeliği seçiminde tüzel kişiler adına oy kullanan gerçek kişiler temsil edebilecekleri gibi, temsil ve ilzama yetkili başka gerçek kişiler de temsil edebilir.

b) Meslek komitelerine seçilen tüzel kişiyi komite toplantılarında temsil edecek gerçek kişiler ticaret sicili memurluklarınca tasdikli temsil belgelerini meclis üyeliği seçimine ilişkin oy kullanımı sırasında sandık Kuruluna ibraz ve bilahare oda veya borsaya tevdi ederler.

Meslek Komitesine yedek üye olarak seçilen tüzel kişinin bilahare istifa vb. boşalma nedenleriyle, Odaca asıl üyeliğe davet edilmesi halinde, bu tüzel kişiyi komite toplantılarında temsil edecek gerçek kişinin, temsil ve ilzama yetkili olduğunu gösteren ve Odaca veya Ticaret Sicili Memurluklarınca tasdikli belgeyi, üyeliğe davet tebligatının yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde Odaya ibraz etme zorunluluğu vardır. Süresi içinde bu belgenin ibraz edilmemesi durumunda, diğer yedek üyeler sırası ile Meslek Komitesi asıl üyeliğine Odaca davet edilirler.

c) Tüzel kişileri meslek komiteleri üyeleri seçiminde ve meslek komitesinde temsil edecek gerçek kişilerin bu Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde sayılan seçme yeterliliğini, meslek komitelerinde temsil edileceklerin aynı maddedeki seçilme yeterliliğini taşımaları zorunludur.

d) Bir gerçek kişinin ana sözleşme ile tüzel kişiyi temsil ve ilzama yetkili kılınması dışında yalnızca oda veya borsa seçimlerinde oy kullanması veya organlarca tüzel kişiyi temsil etmesi mümkün değildir.

e) Aynı gerçek kişi yukarıdaki hükümlerde belirlenen yeterlilikleri taşıması halinde kendi adına bir komiteye, tüzel kişi temsilcisi olarak bir başka komiteye seçilebilir, değişik meslek komitelerinde değişik tüzel kişileri temsil edebilir. Ancak gerçek kişi aynı meslek komitesinde (kendisi de dahil) birden fazla kişiyi temsil edemez.

f) Tüzel kişi temsilcisi, temsil yetkisini kaybettiği takdirde tüzel kişilik sadece meslek komitesi üyeliğini en az yedi meslek grubu kurulamayan borsalarda ise meclis üyeliğini muhafaza eder. Temsil yetkisini kaybeden tüzel kişi temsilcisi gerçek kişi, seçilmiş olduğu tüm organ üyeliklerinden düşer ve yerlerine Meclis, Yönetim Kurulu ile Birlik delegeliği için en çok oy almış yedekler getirilir.

g) Tüzel kişi seçilme yeterliliğini kaybettiği takdirde, bu tüzel kişi meslek komitesi üyeliğinden, en az yedi meslek grubu teşkil edilemeyen borsalarda ise meclis üyeliğinden düşer. Temsilcisi olan gerçek kişinin de seçilmiş olduğu oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevleri sona erer ve yerlerine seçimlerde en çok oy almış olan yedekleri getirilir.

h) Tüzel kişileri temsil ve ilzama yetkili olanlar birden fazla ise, bir görev dönemi için temsil yetkisini muhafaza ettikçe meslek komiteleri toplantılarında ve dolayısıyla meclis üyeliği seçimlerinde aynı gerçek kişi temsil eder.

i) Gerçek ve tüzel kişilerin varsa şubelerini veya fabrikalarını bu şube veya fabrika nazmına ilzama yetkili olanlar temsil ederler. Şube veya fabrika temsilcilerinin bu Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin “B” bendinin a, b, c, d, (b bendine (f) alt bendi eklendi) alt bendlerinde sayılan nitelikleri taşımaları zorunludur.

Yürürlük

Madde 33 – Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca işbu Yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 34– Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yürütür.